

Institut výzkumu školního vzdělávání
Pedagogická fakulta MU

ČAPV 2013
UJEP Ústí nad Labem

PSYCHOMETRICKÉ VLASTNOSTI A SCHOPNOST PREDIKCE UČEBNÍCH VÝSLEDKŮ U DOTAZNÍKŮ STRATEGIÍ UČENÍ SE CIZÍMU JAZYKU V ČESKÉM PROSTŘEDÍ

Kateřina Vlčková, Kateřina Švejdíková, Iva Hudečková

STRATEGIE UČENÍ SE CIZÍMU JAZYKU

Důležitý koncept v teorii a výzkumu osvojování a učení se cizímu jazyku od 60. let

- Způsob, jakým si žák vybírá, získává nebo propojuje nové znalosti (Weinstein, Mayer, 1986)
- Vědomé postupy zvolené žákem k dosažení cíle (Chamot, 2004)

Související koncepty

- Autoregulace
- Metakognice
- Styly učení
- Přístupy k učení
- Kognitivní styl

Výběr a používání strategií ovlivněno mnoha proměnnými

- Pohlaví
- Věk
- Motivace
- Jazykové nadání
- Zkušenosti
- Pokročilost v jazyce
- Úzkostnost
- Atd.

KLASIFIKACE STRATEGIÍ

Podle psychologických funkcí (O'Malley, Chamot, 1990)

- Metakognitivní
- Kognitivní
- Socio-afektivní

Podle čtyř řečových dovedností (Cohen, Weaver, 2002)

- Čtení
- Psaní
- Mluvení
- Poslech
- Překlad
- Slovní zásoba

Podle funkce v procesu zpracování informací (Oxford, 1990)

- Paměťové
- Kognitivní
- Kompenzační
- Metakognitivní
- Afektivní
- Sociální

CÍL VÝZKUMU

- ✘ K měření strategií byly vyvinuty různé nástroje.
- ✘ Nejčastěji používány inventáře.

Cílem našeho výzkumu je:

porovnat psychometrické vlastnosti a schopnost predikce vzdělávacích výsledků u 3 nejpoužívanějších dotazníků strategií učení se cizímu jazyku v jejich českých adaptacích:

- + **SILL** - Strategy Inventory for Language Learning
(Oxford, 1990)
- + **LSUS** - Language Strategy Use Survey
(Cohen, Oxford & Chi, 2002)
- + **LASSI** - Learning and Study Strategies Inventory
(Weinstein, Schulte & Palmer, 2002)

VÝZKUMNÉ OTÁZKY

- ✘ Jaká je souběžná validita dotazníků SILL, LSUS a LASSI?

- ✘ Který z nástrojů vykazuje vyšší reliabilitu?
 - + Je reliabilita nástroje ovlivněna pořadím administrace?
 - + Liší se reliabilita v závislosti na pohlaví?

- ✘ Který inventář vykazuje lepší predikční vlastnosti co se týče vzdělávacích výsledků?

METODY VÝZKUMU

Překlad a adaptace dotazníků na české prostředí

SILL	LSUS	LASSI
Vlčková, 2007	Vlčková, Přikrylová, 2011	Hudečková, 2012
5-bodová frekvenční škála	částečná standardizace 4-bodová škála	5-bodová Likertova škála

Ukázky položek

Snažím se zachytit slova, která se opakují.

Seskupuji si slovíčka podle slovních druhů.

Přeruším čtení a ujasním si, co jsem právě četl.

SBĚR DAT

- ❑ Všechny dotazníky vyplněny stejnými 126 studenty gymnázií
- ❑ Náhodné pořadí administrace dotazníku
- ❑ Vyplňování vždy týden po sobě
- ❑ Dostupný výběr
- ❑ Studenti uváděli strategie jejich preferovaného cizího jazyka

VÝZKUMNÝ VZOREK

Rok sběru dat	2012
N	126
Stupeň vzdělávání	vyšší sekundární
Typ školy	gymnázium
Průměrný věk studentů	17 – 18 let
Podíl žen	69 %
Preferovaný cizí jazyk	v 73 % AJ
Počet let učení se preferovanému CJ	většinou 8 - 10

VÝSLEDKY (1)

Uváděné používání strategií učení se CJ

	Průměr	SD	Škála (v bodech)
SILL	3,02	0,41	5
LSUS	2,66	0,31	4
LASSI	2,77	0,28	5

Koeficient reliability Cronbachovo alfa

	α	α muži	α ženy	Počet položek	Škála (v bodech)
SILL	0,91	0,92	0,89	72	5
LSUS	0,91	0,92	0,91	89	4
LASSI	0,82	0,87	0,79	80	5

VÝSLEDKY (2)

Uváděné používání strategií učení se CJ

	Průměr	SD	Škála (v bodech)
SILL	3,02	0,41	5
LSUS	2,66	0,31	4
LASSI	2,77	0,28	5

Koeficient reliability Cronbachovo alfa

	α	α muži	α ženy	Počet položek	Škála (v bodech)
SILL	0,91	0,92	0,89	72	5
LSUS	0,91	0,92	0,91	89	4
LASSI	0,82	0,87	0,79	80	5

VÝSLEDKY (3)

Vliv pořadí administrace nástroje na reliabilitu

- ❑ LSUS – nejnižší reliabilita, když byl administrován jako první
- ❑ LASSI – nejnižší reliabilita při administrování jako poslední
- ❑ SILL – nejvyšší reliabilita, když byl administrován jako poslední

	Kombinace pořadí administrace dotazníků	Počet studentů
ABC	SILL-LASSI-LSUS	20
ACB	SILL-LSUS-LASSI	23
BAC	LASSI-SILL-LSUS	15
BCA	LASSI-LSUS-SILL	18
CAB	LSUS-SILL-LASSI	19
CBA	LSUS-LASSI-SILL	25

VÝSLEDKY (4)

Souběžná validita nástrojů

	R
SILL/LSUS	0,66
LASSI/LSUS	0,43
LASSI/SILL	0,41

Skóre používání strategií u všech tří dotazníků byly korelované na $p < 0,05$.

Korelace skóre používání strategií s indikátory úspěšnosti

	R známka z CJ	R sebehodnocení dovedností v CJ
SILL	- 0,20	0,12
LSUS	- 0,20	- 0,01
LASSI	0,22 (negativní)	0,34

DISKUSE

Používání strategií učení se CJ bylo nejvyšší u LSUS, poté u SILL a nejnižší u LASSI.

Predikční síla u dotazníků zjišťujících vzdělávací výsledky byla velmi nízká, avšak statisticky signifikantní. Sebehodnocení i známka korelovaly s LASSI.

Cronbachovo alfa dosahovalo u všech dotazníků přijatelné hodnoty. U všech dotazníků byla reliabilita vyšší u mužů.

Pořadí administrace dotazníků ovlivnilo reliabilitu.

Souběžná validita: nejvyšší korelace mezi SILL a LSUS.

DĚKUJEME ZA PODNĚTY A OTÁZKY.

Kateřina Vlčková, Kateřina Švejdíková
vlckova@ped.muni.cz

Příspěvek vznikl v projektu GAP407/12/0432 *Strategie učení se cizímu jazyku a výsledky vzdělávání: Analýza shluků a sekvencí strategií* financovaném Grantovou agenturou České republiky.